

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Облік у зарубіжних країнах»
вибіркових компонент
освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Облік і аудит

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.2021 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.09.2021 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 23.09.2021 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління протокол
від 31.08.2021 № 1

Розробники: викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст
вищої категорії, викладач-методист Бондарець О.М.

Рецензенти:

1. викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н.,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Цимбалістова О.А.
2. професор кафедри бізнес адміністрування, маркетингу і туризму
Кременчуцького національного університету імені Михайла
Остроградського, д.е.н. Дружиніна В.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва напряму підготовки, спеціальності, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4,0 Загальна кількість годин - 120 Кількість тем - 11	<u>07 Управління та адміністрування;</u> (шифр галузі) (назва галузі знань) <u>071 Облік і оподаткування;</u> (код напрямку) (назва напрямку підготовки або спеціальності) <u>бакалавр</u> (назва сво)	Навчальний курс <u>3/4</u> (номер) Семестр <u>5/7</u> (номер) Види контролю: <u>залік</u> (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання		Заочна форма навчання
Лекції - <u>20</u> (години)	Лекції - <u>10</u> (години)	
Семінарські заняття - <u>0</u> (години)	Семінарські заняття - <u>0</u> (години)	
Практичні заняття - <u>40</u> (години)	Практичні заняття - <u>2</u> (години)	
Лабораторні заняття - <u>-</u> (години)	Лабораторні заняття - <u>-</u> (години)	
Самостійна робота - <u>60</u> (години)	Самостійна робота - <u>108</u> (години)	
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:
Курсова робота - <u> </u> (кількість, № семестру)	Курсова робота - <u> </u> (кількість, № семестру)	
Реферати <u>1,5</u> (кількість, № семестру)	Реферати - <u> </u> (кількість, № семестру)	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і набуття практичних навичок з обліку у зарубіжних країнах та використання облікової інформації в управлінській діяльності.

Завдання: розкрити роль обліку в системі управління; ознайомити здобувачів вищої освіти з міжнародними системами, принципами бухгалтерського обліку; охарактеризувати фінансовий та управлінський облік, розкрити їх особливості; ознайомити зі змістом, структурою та порядком складання фінансової звітності зарубіжних підприємств; розкрити зміст і складові елементи форми бухгалтерського обліку зарубіжних країн; розкрити світовий досвід обліку грошових коштів, дебіторської заборгованості, товарно-матеріальних запасів, довгострокових активів, власного капіталу та сформулювати у здобувачів вищої освіти вміння його використання у вітчизняній обліковій практиці; ознайомити з основами організації управлінського обліку.

Міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на загальнотеоретичних і практичних знаннях з таких дисциплін, як «Фінанси», «Економіка підприємства», «Податкова система», «Бухгалтерський облік (загальна теорія)», «Фінансовий облік І»; є підґрунтям для вивчення дисципліни «Організація і методика аудиту».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- значення обліку в системі управління;
- міжнародні принципи, методи та процедури обліку;
- міжнародну нормативно – правову базу з організації бухгалтерського обліку;
- зміст, структуру фінансової звітності зарубіжних країн та порядок її складання і використання для прийняття управлінських рішень;
- світовий досвід організації обліку довгострокових активів, грошових коштів, запасів та інших поточних активів; власного капіталу, короткострокових та довгострокових зобов'язань; доходів, витрат і фінансових результатів діяльності зарубіжних підприємств;
- основи управлінського обліку.

вміти:

- організовувати облік активів, власного капіталу та зобов'язань із використанням передового світового досвіду, враховуючи міжнародну нормативно – правову базу;
- складати фінансову звітність та здійснювати взаємозв'язок показників її основних форм, ґрунтуючись на досвіді зарубіжних підприємств;
- використовувати дані облікової інформації для контролю та прийняття управлінських рішень, ґрунтуючись на досвіді зарубіжних підприємств.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов	
Фахові компетентності (ФК)	ФК-3	Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення
	ФК-12	Здатність формувати обліково-аналітичну інформацію для ефективного управління діяльністю підприємства
	ФК-13	Здатність застосовувати та формувати інформаційну підтримку управління підприємством з використанням сучасного технічного та методичного інструментарію

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА №1. Загальноприйняті принципи і системи обліку

Облік у системі управління. Характеристика видів бухгалтерського обліку. Рахунки бухгалтерського обліку та їх класифікація.

ТЕМА №2. Фінансова звітність

Призначення і зміст фінансової звітності. Зміст, структура та методика складання Балансу. Звіт про прибутки та збитки, його зміст і методика складання. Призначення і методика складання Звіту про рух грошових коштів. Характеристика Звіту про зміни у власному капіталі та Приміток до фінансової звітності.

ТЕМА №3. Облік грошових коштів

Склад грошових коштів і порядок їх відображення у фінансовій звітності. Облік грошових коштів у касі. Документальне оформлення і облік операцій по банківських рахунках.

ТЕМА №4. Облік розрахунків із дебіторами

Економічна сутність, класифікація та оцінка дебіторської заборгованості. Облік рахунків до отримання, наданих знижок і повернення проданих товарів. Методика розрахунку та облік резерву сумнівної дебіторської заборгованості. Облік векселів до отримання.

ТЕМА №5. Облік товарно-матеріальних запасів

Склад запасів підприємства і системи їх обліку. Методи оцінки запасів, їх порівняльна характеристика. Інвентаризація запасів та відображення її результатів у системі рахунків.

ТЕМА №6. Облік довгострокових активів

Склад, класифікація, оцінка і облік придбання основних засобів. Методи розрахунку та облік амортизації основних засобів. Облік списання і реалізації основних засобів. Облік нематеріальних активів та їх амортизації.

ТЕМА №7. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність

Види інвестицій і порядок їх оцінки. Облік інвестицій в облігації і порядок амортизації премії та дисконту по придбаних облігаціях. Облік інвестицій в акції та порядок їх переоцінки. Консолідована фінансова звітність та порядок її складання.

ТЕМА №8. Облік короткострокових та довгострокових зобов'язань

Види короткострокових зобов'язань і порядок їх оцінки. Облік рахунків і короткострокових векселів до сплати. Облік зобов'язань по заробітній платі та пов'язаних з нею відрахуваннях. Суть, види та оцінка довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових векселів та облігацій. Облік

довгострокових орендних зобов'язань.

ТЕМА №9. Облік доходів, витрат і фінансових результатів

Сутність, класифікація та порядок визнання доходів і витрат. Облік доходів і витрат. Порядок визначення та облік фінансових результатів.

ТЕМА №10. Облік власного капіталу та розподіл прибутку у товариствах і корпораціях

Облік власного капіталу і розподіл прибутку в товариствах. Облік власного капіталу і розподіл прибутку в корпораціях. Облік нерозподіленого прибутку, оголошених і сплачених дивідендів.

ТЕМА №11. Основи управлінського обліку

Мета і функції управлінського обліку. Система рахунків управлінського обліку. Класифікація витрат в управлінському обліку. Системи обліку витрат і калькулювання собівартості.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №7							
Тема 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку	8	2	-	2	-	4	К/р на 30 хв.
Тема 2. Фінансова звітність	12	2	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 3. Облік грошових коштів	12	2	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 4. Облік розрахунків із дебіторами	12	2	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 5. Облік товарно-матеріальних запасів	12	2	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 6. Облік довгострокових активів	12	2	-	4	-	6	К/р на 15 хв.
Тема 7. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність	12	2	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 8. Облік короткострокових та довгострокових зобов'язань	12	2	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 9. Облік доходів, витрат і фінансових результатів	12	2	-	4	-	6	К/р на 15 хв.
Тема 10. Облік власного капіталу та розподіл прибутку у товариствах і корпораціях	9	1	-	4	-	4	К/р на 30 хв.
Тема 11. Основи управлінського обліку	7	1	-	2	-	4	К/р на 15 хв.
Всього за семестр № 7:	120	20	-	40	-	60	залік

**4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №5/7							
Тема 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку	9	1	-	-	-	8	К/р на 15 хв.
Тема 2. Фінансова звітність	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 3. Облік грошових коштів	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 4. Облік розрахунків із дебіторами	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 5. Облік товарно-матеріальних запасів	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 6. Облік довгострокових активів	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 7. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 8. Облік короткострокових та довгострокових зобов'язань	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 9. Облік доходів, витрат і фінансових результатів	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 10. Облік власного капіталу та розподіл прибутку у товариствах і корпораціях	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 11. Основи управлінського обліку	12	-		2		10	К/р на 15 хв.
Всього за семестр № 5/7:	120	10	-	2	-	108	залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни	Література
<p>Тема 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку</p> <p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. Питання для самостійного вивчення: «Рахунки бухгалтерського обліку та їх класифікація» Питання для самоконтролю знань: 1 У чому полягає значення бухгалтерського обліку в управлінні підприємством? 2 Хто є користувачами облікової інформації та який порядок їх класифікації? 3 На яких загальноприйнятих принципах ґрунтується бухгалтерський облік? 4 За якими видами будується бухгалтерський облік у зарубіжних країнах? 5 У чому полягає сутність фінансового обліку? 6 Які ознаки характерні для фінансового обліку? 7 У чому полягає сутність управлінського обліку? 8 Які ознаки характерні для управлінського обліку? 9 Які спільні риси фінансового і управлінського обліку? 10 Які види рахунків бухгалтерського обліку використовуються у зарубіжній обліковій практиці?</p>	<p>8,10 1 (7-35); 5 (9-57); 17 (7-26)</p>
<p>Тема 2. Фінансова звітність</p> <p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. Питання для самостійного вивчення: «Характеристика Звіту про зміни у власному капіталі та Приміток до фінансової звітності» Питання для самоконтролю знань: 1 Яке призначення фінансової звітності? 2 Який склад фінансової звітності? 3 Дайте характеристику користувачів фінансової звітності? 4 Яке призначення Балансу, його зміст, структура та порядок складання? 5 Який принцип та порядок оцінки статей Балансу? 6 Яке призначення та загальна побудова Звіту про прибутки і збитки? 7 Яке призначення, зміст та методика складання Звіту про рух грошових коштів? 8 Який зміст Звіту про зміни у власному капіталі та порядок його складання? 9 Дайте характеристику Приміток до фінансової звітності. 10 Який існує взаємозв'язок між показниками фінансової звітності? 11 Який порядок використання даних фінансової звітності в управлінні?</p>	<p>8, 10 1 (36-63); 5 (181-200); 17 (33-50)</p>

Тема 3. Облік грошових коштів		
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Питання для самостійного вивчення: «Склад грошових коштів і порядок їх відображення у фінансовій звітності. Облік грошових коштів у касі. Документальне оформлення і облік операцій по банківських рахунках»</p> <p>Питання для самоконтролю знань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Який склад грошових коштів на підприємстві? 2 Який порядок документального оформлення руху грошових коштів у касі? 3 Як ведеться синтетичний облік грошових коштів у касі? 4 Який порядок відображення грошових коштів у фінансовій звітності? 5 Яке призначення поточного та депозитного рахунків? 6 Який порядок відкриття банківських рахунків? 7 Який порядок документального оформлення та відображення в обліку руху грошових коштів на рахунках у банку? 	<p>12</p> <p>1 (64-79);</p> <p>5 (105-108);</p> <p>17 (57-68)</p>
Тема 4. Облік розрахунків з дебіторами		
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Питання для самостійного вивчення: «Облік векселів до отримання»</p> <p>Питання для самоконтролю знань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Що розуміють під дебіторською заборгованістю та який її склад? 2 Як класифікується дебіторська заборгованість? 3 Який порядок оцінки дебіторської заборгованості? 4 Який порядок відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності? 5 Який порядок нарахування та відображення в обліку резерву сумнівних боргів? 	<p>1 (80-110);</p> <p>5 (110-117);</p> <p>17 (74-87)</p>
Тема 5. Облік товарно-матеріальних запасів		
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Питання для самостійного вивчення: «Інвентаризація запасів та відображення її результатів у системі рахунків»</p> <p>Питання для самоконтролю знань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Що включається до складу товарно-матеріальних запасів? 2 Яким Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку регламентується порядок обліку і відображення у фінансовій звітності запасів? 3 Яких принципів бухгалтерського обліку слід дотримуватися при визначенні вартості товарних запасів? 4 Який порядок оцінки товарно-матеріальних запасів при їх надходженні? 5 За якими системами здійснюється облік товарно-матеріальних запасів? 6 Охарактеризуйте систему постійного обліку запасів. 7 Охарактеризуйте систему періодичного обліку запасів. 8 За якими методами визначається вартість товарно-матеріальних запасів, відпущених у виробництво та реалізованих? 	<p>11</p> <p>1 (111-124);</p> <p>5 (93-103);</p> <p>17 (93-106)</p>

	<p>9 Як впливають методи оцінки товарно-матеріальних запасів на фінансові результати?</p> <p>10 На основі яких документів відображається в обліку рух товарно-матеріальних запасів?</p> <p>11 Як розкривається інформація про запаси у фінансовій звітності зарубіжних країн?</p>	
Тема 6. Облік довгострокових активів		
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Питання для самостійного вивчення: «Склад, класифікація, оцінка і облік придбання основних засобів. Методи розрахунку та облік амортизації основних засобів. Облік списання і реалізації основних засобів. Облік нематеріальних активів та їх амортизація»</p> <p>Питання для самоконтролю знань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Що включається до складу довгострокових активів? 2 Який порядок класифікації довгострокових активів? 3 Який порядок оцінки довгострокових активів? 4 За якими методами нараховується амортизація основних засобів? 5 Як відображається на рахунках бухгалтерського обліку нарахування амортизації основних засобів? 6 Як ведеться облік надходження основних засобів? 7 Як ведеться облік вибуття основних засобів? 8 Який порядок оцінки та обліку нематеріальних активів? 9 Який порядок нарахування та відображення в обліку зносу нематеріальних активів? 	<p>13, 16 1 (125-138); 17 (111-123)</p>
Тема 7. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність		
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Питання для самостійного вивчення: «Облік інвестицій в акції та порядок їх переоцінки. Консолідована фінансова звітність та порядок її складання»</p> <p>Питання для самоконтролю знань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Які активи називають фінансовими інвестиціями? 2 Який порядок класифікації, оцінки фінансових інвестицій та відображення їх у фінансовій звітності? 3 Як ведеться облік інвестицій в облігації? 4 Який порядок нарахування та відображення в обліку амортизації премії та дисконту по придбаних облігаціях? 5 Як ведеться облік інвестицій в акції? 6 Які цінні папери відносяться до короткострокових? 7 Які цінні папери відносяться до довгострокових? 8 За якими методами оцінюються довгострокові інвестиції? 9 Які підприємства називаються дочірніми? 10 Чим обумовлено складання консолідованої фінансової звітності? 11 У яких випадках компанії повинні складати консолідовану фінансову звітність? 12 Які підприємства звільняються від складання консолідованої фінансової звітності? 13 Який склад консолідованої фінансової звітності? 14 Назвіть основні принципи консолідації звітності. 15 Назвіть процедури консолідації фінансових звітів. 	<p>8,9,15 1 (139-158); 5 (109-110); 17 (130-147)</p>

	<p>16 Назвіть етапи консолідації фінансової звітності.</p> <p>17 За яких умов показники фінансової звітності дочірнього підприємства не включаються до консолідованої фінансової звітності?</p>	
Тема 8. Облік короткострокових та довгострокових зобов'язань		
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Питання для самостійного вивчення: «Облік довгострокових векселів та облігацій. Облік довгострокових орендних зобов'язань»</p> <p>Питання для самоконтролю знань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Що Ви розумієте під зобов'язаннями та які види зобов'язань виникають у процесі функціонування підприємств? 2 Які критерії визнання та оцінки зобов'язань ? 3 Що відноситься до короткострокових зобов'язань та як вони відображаються у балансі? 4 Як ведеться облік торговельної кредиторської заборгованості? 5 Як ведеться облік заборгованості по виданих векселях? 6 Як ведеться облік розрахунків з оплати праці? 7 Який порядок обліку розрахунків по кредитах і позиках? 8 Який порядок відображення в обліку відрахувань на соціальні потреби? 9 Що відноситься до довгострокових зобов'язань та як вони відображаються в балансі? 10 Як ведеться облік довгострокових векселів виданих? 11 Який порядок випуску та відображення в обліку довгострокових облігацій? 12 Як ведеться облік довгострокових орендних зобов'язань? 	<p>1 (159-192); 5 (119-136); 17 (150-160; 165-1748)</p>
Тема 9. Облік доходів, витрат і фінансових результатів		
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Питання для самостійного вивчення: «Облік доходів і витрат. Порядок визначення та облік фінансових результатів»</p> <p>Питання для самоконтролю знань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Розкрити економічну сутність доходів підприємства та порядок їх формування. 2 Який порядок класифікації доходів ? 3 За яких умов визнаються доходи від реалізації товарів (продукції)? 4 За яких умов визнаються доходи від надання послуг? 5 За яких умов визнаються доходи від використання активів підприємства іншими сторонами? 6 Що розуміють під витратами підприємства? 7 За якими ознаками класифікуються витрати підприємства? 8 За яких умов визнаються витрати у обліку і фінансовій звітності? 9 На яких рахунках ведеться облік доходів і витрат? 10 Які методи обліку доходів і витрат застосовуються у зарубіжній обліковій практиці? 11 Який порядок відображення в обліку поточних доходів? 12 Який порядок відображення в обліку поточних витрат? 13 Який порядок закриття рахунків доходів і витрат у кінці звітного періоду? 14 Який порядок формування та відображення в обліку фінансових результатів діяльності підприємства? 	<p>18, 7</p>

Тема 10. Облік власного капіталу і розподілу прибутку у товариствах і корпораціях		
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Питання для самостійного вивчення: «Облік власного капіталу і розподіл прибутку в товариствах. Облік нерозподіленого прибутку, оголошених і сплачених дивідендів»</p> <p>Питання для самоконтролю знань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 У чому полягає економічна сутність власного капіталу? 2 Який порядок формування та відображення в обліку капіталу одноосібного власника? 3 Який порядок створення товариства та його характерні ознаки? 4 Які переваги і недоліки має товариство у порівнянні з іншими організаційними формами бізнесу? 5 Який порядок формування і обліку власного капіталу товариств? 6 Як розподіляється прибуток у товариствах? 7 Який порядок ліквідації товариства? 8 Які переваги і недоліки має корпоративна форма бізнесу? 9 Який порядок формування власного капіталу корпорацій? 10 Як ведеться облік випуску акцій? 11 Як відображається в обліку викуп власних акцій? 12 Який порядок відображення в обліку нарахування і сплати дивідендів? 13 Як ведеться облік нерозподіленого прибутку в корпораціях? 14 Який порядок розкриття інформації про власний капітал у фінансовій звітності? 15 Якими Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку і фінансової звітності регламентується облік власного капіталу? 	<p>1 (193-212); 5 (175-180); 17 (183-203)</p>
Тема 11. Основи управлінського обліку		
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Питання для самостійного вивчення: «Мета і функції управлінського обліку. Система рахунків управлінського обліку. Класифікація витрат в управлінському обліку. Системи обліку витрат і калькулювання собівартості»</p> <p>Питання для самоконтролю знань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Яка мета та функції управлінського обліку? 2 Які функції виконує бухгалтер – аналітик в процесі управління? 3 Який порядок класифікації витрат підприємства? 4 Який порядок організації обліку витрат і доходів за центрами відповідальності? 5 Дати характеристику систем обліку виробничих витрат та калькулювання собівартості продукції. 6 Що таке маржинальний дохід та як він визначається? 7 Що таке точка безбитковості та як вона визначається? 8 У чому полягає сутність бюджетування та який порядок складання звітів про виконання бюджетів? 9 Дати порівняльну характеристику управлінського та фінансового обліку. 	<p>1 (213-279); 5 (147-155); 17 (208-234)</p>

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Міжнародні організації зі стандартизації бухгалтерського обліку і звітності.
2. Порівняльна характеристика міжнародних та національних принципів бухгалтерського обліку.
3. Характеристика діяльності професійних організацій бухгалтерів і їх роль у гармонізації бухгалтерського обліку.
4. Форми і системи обліку у зарубіжних країнах.
5. Склад і загальна характеристика Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності.
6. Порівняльна характеристика форм фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.
7. Методика складання балансу та аналіз його показників.
8. Звіт про прибутки і збитки, його зміст, порядок складання та використання в управлінні.
9. Звіт про рух грошових коштів, його зміст, порядок складання та використання в управлінні грошовими потоками.
10. Характеристика Звіту про зміни у власному капіталі та його використання в управлінні.
11. Склад та порядок подання Приміток до фінансової звітності.
12. Роль обліку в управлінні грошовими потоками підприємства.
13. Склад грошових коштів та порядок відображення їх у фінансовій звітності.
14. Облік грошових коштів на рахунках у банках.
15. Порядок проведення і облік результатів інвентаризації грошових коштів та їх еквівалентів.
16. Економічна сутність дебіторської заборгованості, порядок її визнання та оцінки.
17. Роль обліку в управлінні дебіторською заборгованістю.
18. Облік розрахунків з дебіторами із застосуванням векселів.
19. Методи нарахування та облік резервів сумнівних боргів.
20. Облік наданих знижок і повернення цінностей.
21. Характеристика систем обліку запасів.
22. Методи оцінки запасів та їх вплив на фінансові результати.
23. Розкриття інформації про запаси у фінансовій звітності різних країн.
24. Порівняльна характеристика обліку запасів за національними та міжнародними стандартами.
25. Оцінка довгострокових активів та облік їх придбання.
26. Методи нарахування амортизації основних засобів та їх вплив на фінансові результати діяльності фірми.
27. Зменшення корисності довгострокових активів та порядок відображення його в обліку.

28. Облік нематеріальних активів.
29. Порівняльна характеристика обліку довгострокових активів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.
30. Економічна характеристика та облік інвестицій в асоційовані компанії.
31. Облік інвестицій в облігації та порядок амортизації премії та дисконту по облігаціях.
32. Консолідована фінансова звітність та її значення в управлінні.
33. Принципи та процедури консолідації фінансових звітів.
34. Сутність короткострокових зобов'язань, їх класифікація та оцінка.
35. Порядок виплати дивідендів та облік розрахунків по них.
36. Облік виплат працівникам.
37. Види облігацій та порядок їх випуску.
38. Облік випуску довгострокових облігацій та їх розміщення.
39. Порівняльна характеристика обліку довгострокових орендних зобов'язань за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.
40. Порівняльна характеристика визнання та обліку доходів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.
41. Порівняльна характеристика визнання та обліку витрат за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.
42. Порядок розкриття інформації про доходи, витрати та фінансові результати у фінансовій звітності.
43. Методика формування, використання та відображення в обліку прибутку за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та фінансової звітності.
44. Порівняльна характеристика обліку власного капіталу за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.
45. Порядок формування та облік власного капіталу товариств.
46. Формування та облік власного капіталу корпорацій.
47. Порядок розподілу та облік використання прибутку в товариствах і корпораціях.
48. Історія розвитку управлінського обліку
49. Класифікація витрат в управлінському обліку.
50. Облік і контроль витрат за центрами відповідальності.
51. Принципи та методи калькулювання собівартості продукції.

5.1.2. Теми курсових робіт

Не передбачено програмою

5.1.3. Теми наукових робіт

Не передбачено програмою

6. Методи навчання

З метою забезпечення кращого засвоєння здобувачами вищої освіти поточного матеріалу передбачається під час проведення лекції максимально тісно пов'язувати цей матеріал з реальним життям, наповнювати його конкретним змістом, відображати в ньому всі активні зміни, які відбуваються у системі бухгалтерського обліку.

Для збільшення інтересу здобувачів вищої освіти до процесу навчання і підвищення їх уваги передбачається провести дискусії за певними темами. При аналізі найбільш гострих та проблематичних питань планується застосовувати метод «мозкового штурму».

Окрім того, передбачається проведення проблемної лекції з використанням банку візуального супроводження, коли здобувачі вищої освіти мають можливість розглянути бухгалтерські документи, форми звітності.

При проведенні практичних занять за всіма темами передбачено організовувати бесіди по окремих питаннях теми, що розглядається на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у світі та Україні, обговорювати найоптимальніші шляхи виходу із скрутних положень за різних економічних умов, що панують у суспільстві.

При вивченні дисципліни використовується метод презентації. Для участі в такому практичному занятті здобувачі вищої освіти готують інформацію за обраними темами рефератів та презентують їх на практичному занятті.

При проведенні практичних занять передбачено здійснювати аналіз реального стану організації та методики бухгалтерського обліку в зарубіжних країнах, проводити різні розрахункові роботи з метою засвоєння основних методів, що дасть можливість здобувачам вищої освіти якомога більше наблизитися до реальної практики на підприємствах, моделювати ситуативні задачі, вирішувати тематичні задачі.

Під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти готують реферати за актуальними темами, також передбачається, що здобувачі вищої освіти після виконання їх готувлять доповідь для публічного обговорення в аудиторії та проведення дискусії.

Систематично надаються консультації за питаннями з курсу «Облік у зарубіжних країнах».

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль (залік)

1. Облік у системі управління
2. Характеристика видів бухгалтерського обліку
3. Рахунки бухгалтерського обліку та їх класифікація
4. Призначення і зміст фінансової звітності.

5. Зміст, структура та методика складання Балансу
6. Звіт про прибутки та збитки, його зміст і методика складання
7. Призначення і методика складання Звіту про рух грошових коштів
8. Характеристика Звіту про зміни у власному капіталі та Приміток до фінансової звітності
9. Склад грошових коштів і порядок їх відображення у фінансовій звітності
10. Облік грошових коштів у касі
11. Документальне оформлення і облік операцій по банківських рахунках
12. Економічна сутність, класифікація та оцінка дебіторської заборгованості
13. Облік рахунків до отримання, наданих знижок і повернення проданих товарів
14. Методика розрахунку та облік резерву сумнівної дебіторської заборгованості
15. Облік векселів до отримання
16. Склад запасів підприємства і системи їх обліку
17. Методи оцінки запасів, їх порівняльна характеристика
18. Інвентаризація запасів та відображення її результатів у системі рахунків
19. Склад, класифікація, оцінка і облік придбання основних засобів
20. Методи розрахунку та облік амортизації основних засобів
21. Облік списання і реалізації основних засобів
22. Облік нематеріальних активів та їх амортизація
23. Види інвестицій і порядок їх оцінки
24. Облік інвестицій в облігації і порядок амортизації премії та дисконту по придбаних облігаціях
25. Облік інвестицій в акції та порядок їх переоцінки
26. Консолідована фінансова звітність та порядок її складання
27. Види короткострокових зобов'язань і порядок їх оцінки
28. Облік рахунків і короткострокових векселів до сплати
29. Облік зобов'язань по заробітній платі та пов'язаних з нею відрахуваннях
30. Сутність, види та оцінка довгострокових зобов'язань
31. Облік довгострокових векселів та облігацій
32. Облік довгострокових орендних зобов'язань
33. Сутність, класифікація та порядок визнання доходів і витрат
34. Облік доходів і витрат
35. Порядок визначення та облік фінансових результатів
36. Облік власного капіталу і розподіл прибутку в товариствах
37. Облік власного капіталу і розподіл прибутку в корпораціях
38. Облік нерозподіленого прибутку, оголошених і сплачених дивідендів
39. Мета і функції управлінського обліку
40. Система рахунків управлінського обліку
41. Класифікація витрат в управлінському обліку

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем вищої освіти з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Коледжі враховуються такі види робіт: навчальні заняття; самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач вищої освіти, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

Загальна кількість
балів (перед
підсумковим
контролем)

$$= \left(\left(\begin{array}{c} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{c} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних здобувачів вищої освіти, екзаменових книжках. **Присутність здобувачів вищої освіти на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переведення результатів, набраних на підсумковому контролі (заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить – **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів} \\ \text{(перед підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється відповідним факультетом. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам вищої освіти, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Коледжу. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Коледжу.

Вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
			Оцінка	Пояснення
12	97 – 100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
11	94-96			
10	90-93			
9	85-89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
8	80-84			
7	75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
6	70 – 74	Задовільно ("зараховано")	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
5	65-69			
4	60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
3	40–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
2	21-40			
1	1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в інтернеті

Основна

1. Акімова Н.С., Грінько А.П., Топоркова О.В., Наумова Т.А., Ковалевська Н.С., Кирильова Л.О., Янчев В.В. Облік у зарубіжних країнах. Навчальний посібник. – ХДУХТ, 2016. – 288 с.
2. Бондар М.І., Верига Ю.А., Мельник С.І., Хоменко Н.В. Облік у зарубіжних країнах. Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2013. – 216 с.
3. Воронко Р.М. Облік у зарубіжних країнах. Навчальний посібник. – Л.: «Магнолія 2006», 2014. – 744 с.
4. Губачова О.М., Мельник С.І. Облік у зарубіжних країнах. Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2012. – 400 с.
5. Лучко М. Р., Бенько І.Д. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах. Навчальний посібник. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 370 с.
6. Онищенко В.О, Бондар М.І., Дубовая В.В. Облік у зарубіжних країнах. Підручник. – К.: ЦУЛ, 2015. – 576 с.
7. Міжнародний стандарт фінансової звітності 2 «Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
8. Міжнародний стандарт фінансової звітності 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
9. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 «Консолідована фінансова звітність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
11. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
13. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
14. Міжнародний стандарт фінансової звітності 18 «Дохід» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
15. Міжнародний стандарт фінансової звітності 27 «Консолідована та окрема фінансова звітність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
16. Міжнародний стандарт фінансової звітності 38 «Нематеріальні активи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

Допоміжна

17. Дергачова В.В., Скоробогатова Н.Є., Шик Л.М. Облік у зарубіжних країнах. Навчальний посібник. – К.: НТУУ «КПІ», 2011. – 257 с.
18. Єфіменко В.І., Лук'яненко Л.І. Облік у зарубіжних країнах. Навчально – методичний посібник. – К.: КНЕУ, 2006. – 216 с.
19. Ковальчук, Т.М. Облік у зарубіжних країнах. Навчально – методичний посібник. – Чернівці.: Рута, 2014. – 471 с.
20. Кузнецова С.О., Чернікова І.Б. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Навчальний посібник. – Харків.: Лідер, 2016. – 317 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

21. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
22. Офіційний сайт «Вісник податкової служби України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>.
23. Офіційний сайт журналу «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vobu.ua>
24. Офіційний сайт журналу «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtkt.com.ua>
25. Офіційний сайт журналу «Податки і бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua>